

tate non comprehenditur. desideria et vota transgreditur. acquiri potest estimari non potest. Exemplū de gaudijs celi. Legitur q̄ i ecclia beati petri Colonie cū esset quedā obsessa cōtin- git ad illam aliā obsessam supuenire. Vox vna cōtra aliā cepit insurgere: et clamoribus et cōtumelijs sese afficere. dē mō dēmoni dicebat. miser quid cō- sentiendo lucifero sic de celo ruimus: Alter respondit. quare fecisti: Cumq̄ illi adhuc q̄si penitudis vba. pferrēt alter subiūxit. Face ista penitentia ni- mis est sera. Et idē dē mō interrogat⁹ a circūstantib⁹. Quid facere vellet vt sic ad celū redire possiet: Respondit si es- set colūna ferrea et rasoꝝ et clavis acu- tissimis armata a terra vsq̄ ad celum erecta vsq̄ ad diē iudicij (si carnē ha- berē in qua sic pati possem) me p̄ illam trahere vellē. nūc alcēdendo nūc descē- tendo dūmodo puenire possē ad glo- riā dei de qua pp̄ supbiā meā cecidi.

De luxuria.

Luxuria de-
testanda est. qz est pctm̄ no-
ciū tā in corpe q̄ in aniā.
Un̄ Ap̄ls. j. ad Cor. vj. Qui forni-
catur in corp⁹ suū peccat: qz luxuria p̄-
mo maculat ipsū corp⁹. oīa enim pec-
cata maculāt animā: s̄ illud corpus et
animā. Un̄ etiā innocētus de vilita-
te conditionis humane. Luxuria non
solū maculat aiā: s̄ fedat psonā. Un̄
luxuriosus iā h̄z quodāmodo gehē-
nā in seipso. s̄ fetore luxurie et ignē cō-
cupiscētis. Ideo luxuriosus cōparat⁹
porco. qz plus delectat in luto luxurie
q̄ in florib⁹ castitatē. Q̄ libentē debe-
rem⁹ corpus n̄m in puritate seruare.
quia quāto puri⁹ nunc h̄nat: tāto gli-
osius in futura resurrectiōe erit. Et q̄s

to impuri⁹: tāto plus tūc fetet si sic de-
cedit. Est enim luxuria pctm̄ fetēs nō
solū coram hoībus: s̄ etiam coram an-
gelis. Quia angeli sunt puri qui nos
custodiunt. igitur non modicū displi-
cet eis si aliquis i p̄spectu ipsoꝝ audet
tam nephariū opus luxurie p̄petrare.
Un̄ Berni. In quouis diuersario: in
quouis angulo reuerentiā exhibe an-
gelo tuo. nec audeas illo p̄sente quod
me vidente nō aunders. Item luxuria
homini minuit vitam et debilitat cor-
pus. Unde Arist. de regimine princi-
pum. Coitus est destructio corporis: et
abbreviatio vite. Unde etiā Grego-
rius in moral. Per luxuriā natura cor-
rumpit. senectus inducitur. vita minu-
itur. morti appropinquat. Unde etiā
Philosoph⁹ dicit. Qui in silua moran-
tes diutius viuūt. p̄pter paucitatē coi-
tus. Item nocet homī. hoc patet ex eo
quia homo vix postponit hoc vitium
cuz in eo assuetus fuerit. Unde Pro-
uerbioꝝ. xij. Fovea profunda os mu-
lieris: qui autem in foueam cadit pro-
fundam non de facili exit. sic nec de fa-
cili euadit de manibus diaboli quem
illo peccato illaqueat. Unde Grego-
rius in moralib⁹. Ex quo luxuria semel
mentem alicuius occupauerit: vix euz
bona desideria cogitare permittit. S̄
h̄z fere omnes homines trahit diabo-
lus ad infernum per luxuriam. scilicet
nobiles et ignobiles. iuuenes et senes.
Unde Abachuc. j. Lotum traxit in
sagena sua. Unde Hieronym⁹. Qui
immundiciam luxurie perfecte conti-
nentis subijcit: sanctor⁹ dauid existit:
et fortior samstone. Item luxuria valde
placet diabolo. quia poterit se iusti-
care coram deo comparatione fornicato-
rum cum in eo non inuenietur hoc
pctm̄ quod ipsi habent. Unde quidā

demonones memores nobilitatū nature sue dedignantur hominem temptare de luxuria. vt patet in Lucifero qui christum temptauit in superbia et auaricia s̄ nō in luxuria. **Uñ Hieronym⁹** Nihil vili⁹ est q̄ a carne vinci. ⁊ nihil gliosi⁹ q̄ carnē vicere. Et ppter h̄ placet multū diabolo. q̄ in h̄ pctō binas aīas lucrāt. ⁊ valde p vili p̄cio h̄ tā p̄ciosas aīas a christo ita chare ēptas sc̄ p̄vna sola delectatione. **Uñ fatua mulier** p illo p̄cio dat aīam suā diabolo ⁊ corp⁹ leccatori: p quo nō daret solutares suos. Itē h̄ vitiū multū displicet deo. Quia luxuriosus p̄ponit delectationē turpiū ⁊ viliū mēbroꝝ suoz deo ⁊ beate marie ⁊ societati oīm sc̄toꝝrum ⁊ angeloz ⁊ gaudijs: q̄ christ⁹ meruit cū passione sua oīb⁹ electi suis. Ergo nō immerito h̄ vitiū displicet deo ⁊ oīb⁹ sancti. **Luxuria** decē modis cōmittitur sine actu.

Secūdo videndū est q̄t modis luxuria cōmittat sine actu: et q̄n sit pctm̄ mortalez q̄n non. **Pro** q̄ sciēdū q̄ luxuria sine actu committit decē mo dis. **Primo** q̄n q̄s habet turpē cogitationez sine delectatiōe. Et cōtra volūtātē suā incidit sibi et h̄ nullū est pctm̄. **Uñ Greg⁹** sup̄ Ezech. Quātūcūq̄ imūda sit cogitatio mēte nō polluit: si ratio nō p̄sentit. Ergo boni homines caste viuētes nō debent multū turbari ex eo q̄ eis male ⁊ pessime cogitationes incidūt. q̄ diabolus plus tēptat bonos hōies q̄ malos q̄ volūtātē diaboli in oīb⁹ exequūtur. **Uñ Greg⁹**. Tāto hostis callid⁹ deceptionis molimina ardēt⁹ exquirit: quāto cēlesti patri⁹ seruenti⁹ inhiare nos cognoscit. **Uñ etiā Bern⁹**. Nō enī contristari debem⁹ si in tēptationes incidim⁹: s̄ si in tēptationib⁹ supati fueri-

m⁹. Ergo si quis tēptaret de pessimis ⁊ inauditis cogitationib⁹ viriliter resistere debet: tunc erit ei meritoriz. **Uñ Bern⁹**. Quotiēns resistis: totiēns coronaberis. Idez in libro meditationū Demonum est malas suggestiones ingerere: nostrum est illis non consentire. Nam quotiēns resistimus: totiēns diabolum superamus: angelos letificamus: deum honoramus. **S**ecundo quando alicui incidit mala cogitatio cum delectatione: tamen sine consensu plene rationis: tunc est pctm̄ veniale. **Uñ sciendū** q̄ in primo peccato primozum parentum concurrēbant tres persone: scilicet diabolus in specie serpentis qui suggestit mulieri: ⁊ mulier que dedit viro. ⁊ vir qui cōmedit de pomo vetito: tunc peccatum consummatum fuit in adam quantū ad genus humanum. Sic h̄m Angustinum. Suggestio serpentis in nobis est primus motus ex fomite proueniēf. Comestio vero mulieris est delectatio sed comestio viri est p̄sensus. **His** enī tribus: scilicet suggestionē delectationē ⁊ consensu homo in peccatum extēptatione ducitur. Quia temptatio p suggestionem que in cogitatione consistit inchoatur. Et si tunc ei non consentitur: s̄ ei immediate resistitur tunc nullum est peccatum. Sed si per delectationem cogitationis temptatio p̄greditur: sic erit veniale. **Quandocūq̄** autem cogitationi immunde delectatio aduenit: si per consensum temptatio ⁊ peccat⁹ consummatur: mortale erit. Ergo summe cauere debemus ne delectemur in cogitationibus malis: quia cum delectatio aduenit tūc est veniale peccatum. Et hoc intellige quando consensus rationis est ibi.

Tertio committit q̄n q̄s dat con-

senſum in moroſaꝝ delectationē. Sic qui delectant cum plena ratione i malis cogitationibꝫ: et in eiſdeſe inuoluunt: tunc talis moroſa delectatio eſt pctm̄ mortale. Sicut heu multi faciūt tam mulieres q̄ viri et etiam virgines. que licet nolunt ad actum ꝑcedere. tamen volunt in prauis delectationibꝫ et cogitationibꝫ delectari. qd̄ tamē nimis eſt periculoſum. Quia facillime ex hoc peccatum mortale incurrit. Hoc ꝑbat Jacobo in epla ſua vbi dicit. Concupiſcentia. i. interior aī delectatio cū cōceperit ſbaudiendo ꝑſenſū rationis parit pctm̄. ſ. mortale. Quarto cōmittit qñ quis ex mala cogitatione et delectatione dat ꝑſenſuꝝ et voluntateꝝ ad ipſuꝝ opus. et hoc ſemp eſt peccatū mortale. An Auguſt. ſup Gen. Si ratio ꝑſentiat ei q̄ libido cōmonuit faciendū eſſe et nō diſcrepat iam ei pctm̄ i putat. etiā ſi nō ꝑſequat factū: quoniā rea tenet in ꝑſeſu ꝑſcia. Et h̄ etiā intelligit d̄ q̄libet pctō mortali. Quia quicunqꝝ regnū eternū intrare debet: oportet q̄ ſic ſtet in ꝑpoſito ſuo q̄ ſi genalit̄ viueret nunq̄ mortalit̄ peccare vellet. Ergo oportet de neceſſitate ſalutis q̄ quilibet ſiue ſit maſculꝫ ſiue ſiue feminei ſexus. ſic ſtet in ſuo ꝑpoſito q̄ nunq̄ velit facere actū niſi in m̄rimo.

Dnio. Quinto cōmittit viſu vt cum quis ex viſu ꝑcupiſcit aliā ꝑſonā: et ea intentiōe eā inſpicit vt eā ꝑcupiſcē velit. Matth. v. Qui viderit mulierē ad ꝑcupiſcēdā eā: iā mechatur eā in corde ſuo. ſ. vt ꝑcupiſcentia trāſeat in affectū cordis et in ꝑſeſū ratiōis. vt etiā ſi facultas aſſit facere diſponit: iā mechatur eā in corde ſuo. Verbi gr̄a. ſi quis vna die cētū domos inſeret: et in qualibet domo talē ꝑcupiſcētiā iāz dictā ſibi ꝑ viſū acq̄reret: tot pctā morta

lia cōmitteret. Ergo ſūme neceſſaria ē custodia oculorꝫ. Primo q̄ oculi ſūt valde veloces ad nocendū aniē. Ideo ꝑdonibꝫ cōparant. Luce. iij. Oculꝫ meꝫ de ꝑdat eſt aīaz meā. An etiā Be. nef. iij. Audiat mulier lignū pulchruꝝ ad veſcendū. An Greg. dic. Nō enīz ena lignū ꝑtigilſet niſi ꝑus incautere. ſꝑxiſſet. Itē ſecūdo custodiēdi ſūt q̄ſi duꝝ porte in caſtro corpis n̄ri. Qui n̄ habet portā alicuiꝫ caſtri hꝫ caſtrum. Sic etiā ſi diabolus habet oculos noſtros: tunc hꝫ caſtrū corpis n̄ri. et tunc cōmuniē intrat mors in animam ꝑ fe neſtras n̄ras. Et ꝑſequent̄ ſequitur q̄ deus nihil habet in homine: ſi oculos non habet. recte ſicut dominus caſtri qui non habet ingreſſum ibi. Unde dicit Chriſtus in enangelio. Si oculꝫ tuus neq̄ fuerit: totum corpus tuum tenebroſum erit. Itē tertio custodiēdi ſunt oculi et viſus ex parte mulierꝫ. quia a planta pedis vſqꝫ ad verticem nō eſt locus in muliere ornata in quo non ſit poſitus laqueus diaboli ad capiendū animas. Eccl. ix. Ne reſpicias mulierem comꝑtam: ne forte incidas in laqueos eius. Quia diabolꝫ vtitur mulieribus ꝑꝑoſe ornatis tanq̄ retibus vel tanq̄ gladijs ad capiendū et occidendū. Unde Hieronymus. Gladius igneus eſt ſpecies mulieris. Imo eſt gladiꝫ biceps mulier ꝑꝑoſe ornata. hoc patet ex eo q̄ occidit animam ꝑꝑriam ꝑ ꝑꝑerbiā. et animam ꝑꝑxiā ꝑ ꝑꝑerbiā et malā concupiſcentiā. Queritur quid faciendū ſit homini qui videt aliquā ꝑꝑſonā ornata et pulchra et ſi ſibi non noceat in aniā ſua. Reſpondeo q̄ duo cogitanda ſunt. Primo q̄ nūq̄ tantā curā et diligētiā habuiſti ad ornandū aīaz tuā et etnalit̄ victurā et ad

cōplacēdū deo: sic illa psona habuit ad orandū corpus suū putriduz et mortale ad cōplacēdum mūdo. et sic dolere debes de accidia et negligētia tua et p dītōe antiē illi? quā sic pōpse vides incedere. **S**ecūdo cogitādū est q̄ pulchre sint facies electorum i celo: et quō ornabūt cum stola glorie. Si hō iste mortalis qui hodie est et forte cras mori tā pulcher ē ad vidēdū: quid tunc erit de mortalibz post iudiciū et nāliter viuentibus. Et sic homo p hoc sibi debet acquirere affectū pueniēdi ad celestē claritatem. Sciēdum etiam q̄ si homo videt mulierē vel virginem tanq̄ rem vel imaginē pulchraz non mala cogitando v̄ affectando: nō est pctm̄. quānis sit icautū. **U**nde: **Gregorius** Non licet videre q̄ nō licet cōcupiscī. **U**n̄ etiā **Augustinus** in regula. Neq̄ feminas videre p̄bitemini: s̄ appetere vel ab ipsis appeti velle criminōsum est.

Sexto cōmittit locutōne vel risu. vt cū q̄s loq̄tur v̄ arridet aliquā psonāz ea intentōe vt eā alliciat. et sic peccat mortalit̄. **V**erbi gr̄a. Si q̄s loq̄t verbum iocōsū in ioco ē tān̄ veniale. **S**i q̄s loquit̄ v̄bū iocōsū ea itentōe vt illā psonā ad actū illicitūz alliciat tūc tale verbū iocōsū qd̄ alio mō ē v̄iale: erit sibi mortale. ppter puerfaz intentionem. **S**imiliter intelligēdū est de risu. vt cū q̄s arridet aliquā mulierem ea itentōe vt illā psonā ad malāz cōcupiscētiā et ad actū illicitū alliciat tūc talis peccat mortaliter ppter p̄sā intentionē. **U**n̄ **Luce. vi.** Ne vobis q̄ nō ridet. **S**i alias arrideret aliquā psonā. p̄ noticiā vel ex q̄dā lenitate v̄ ex cōsuetudinē: v̄ ex admiratōe: v̄ ex ioco tūc vix peccaret venialit̄. **S**ciēdū q̄ aliqui antiq̄ et etiā q̄sq̄ mulieres et virgines sepius loquūt̄ v̄ba scurrilia

et luxuriosa: qd̄ est valde resp̄sibile qz p̄ ostēdūt q̄ hnt̄ corda impudica. **Q**uia s̄m̄ dictū x̄pi. vt habet **Matt. xij.** Ex abūdātia cordis os loq̄t. **S**up̄ eadez v̄ba dicit **Abysos. sup. Mat.** Quale cor habet vnusq̄sq̄: talia v̄ba loq̄tur et opa facit. **U**n̄ etiā **Arist. iij. ethicorū.** Qualiscūq̄ vnusq̄sq̄ ē: talit̄ dicit: et talia facit opera: et taliter viuū. **U**n̄ etiā **Isidorus.** Qualis s̄mo ostēditur: talis et anim⁹ cōprobat. **I**n signum huius spirituales psonę et hoies deuoti sepius nomināt̄ deū et dominū n̄m̄ ih̄m̄ x̄pm̄ et beatāz virginē mariā et loquūt̄ de licitis et salutaria v̄ba pferūt: quia hnt̄ pudica et casta corda. **S**ed oppositū faciūt mali et puerli et impudici hoies pferentes verba scurrilia et luxuriosa. **U**n̄ **Isidor⁹** de s̄mo tono. **M**ali s̄mones in ore xp̄iani esse non debēt. **N**ā sic malos mores bona colloq̄a corrigūt. **I**ta praua colloq̄a bonos mores corrūpūt.

Septimo cōmittit p̄ tactū impudicū et p̄ amplexus et oscula et h̄m̄ōi. **Q**ui mod⁹ vocat̄ p̄ aplm̄ turpitudō: et ille modus etiā est pctm̄ mortale. **E**t s̄m̄ m̄gr̄m̄ in cōpendio theologicę vitatis est tāto graui⁹ pctm̄ quāto magis p̄ talia libido accēditur ppter nimiam approxiatōem ad mulierē v̄ ad virgines. **L**uc sciēdum s̄m̄ eundē m̄gr̄m̄. **T**angere mulierē p̄ter itentōes nō ē pctm̄. **S**i t̄ngere cū itētione s̄ ex necessitate. **S**i t̄ngere ex libidine v̄ osculari ad senō p̄tinētē ē pctm̄ mortale. **D**eu s̄ illi nō adūtūt q̄ vt frequēter m̄leres et v̄gines impudice tangūt. s̄ ap̄plexando osculādo in quo deū graui⁹ offēdūt.

Octavo cōmittit sine actu p̄ ornatum corpis v̄ alia signa ad luxuriā icitantia. **V**bi gr̄a. vt s̄nt̄ isti q̄ nō cōcupiscūt nec actū p̄p̄t̄re volūt̄: s̄ faciūt vt cōcupiscāt. vt

multe mulieres similiter et virgines: que
 ad se lauam et ornant vel caput disco-
 opiunt ut amabiliore fiat. que non solum
 in plateis et correis: sed etiam in ecclesia corda
 viroorum vulnerat: dum eis nunc colore
 albo nunc rubeo: nunc familiari colloquio
 nunc manu in iectione: nunc vultu com-
 positioe. Sicut ille facit que cum alitio
 fricat facies suas et depingunt se sicut
 pictorum imagines: et per talia laqueum et
 occasionem ruine prestant. Et tales
 que sic non concupiscunt nec actum facere in-
 tendunt: sed concupisci ab alijs volunt:
 sunt occisores animarum de quibus deus
 districtam rationem requiret ab eis: de oibus
 amabibus illis quas sic ad peccatum traxe-
 runt. **¶** In exodi 32. xxi. Qui aperit
 cisternam aut foderit et eam non operit
 et incidit in eam bos vel asinus domini
 cisternam reddet precium eius. **¶** Ubi dicit
 glossa. Cisterna aperit quando mulier
 ornatur. **¶** Tunc bos vel asinus incidit in eam
 quando homo per ornatum illum illaqueatur: tunc
 mulier illa reddet rationem de animabus
 illis. **¶** Unde Gregorius in moralibus. Tot mor-
 tibus quis dignus est: quod exempla praui-
 tatis in posterum reliquit. Ergo mulieres et
 virgines non debent se pompose ornare.
¶ In Augustinus in libro ad sacras virgines. Do-
 minica virgo nec ornatu capit: nec ha-
 bitu nec oculi erecti: sed cum vultu ad ter-
 ram deposito procedat: ne in se viles indu-
 cat amores. **¶** Et si non peccat: alijs per ditio-
 nis causa existat. **¶** Nono committitur
 quando aliquis libenter vellet illum actum perficere
 et bene possent: quia habent oportunitatem loci
 temporis et personarum: et solum propterea dimittunt
 quia timet mundum et scandalum hominum et con-
 fusionem propriam. **¶** Sed si sciret se posse latere in
 hoc actu: nec deum nec sanctos nec salutem
 anime curaret: quia hoc opere perpetraret. **¶** Et
 tales que sic dimittunt non propter deum: sed propter
 homines: grauiter deum offendunt quia volunt

tas eorum deliberata est ad actum illum. **¶** In
 Leo papa. Sunt nonnulli que dum corde
 concipiunt peccatum: faciedum deliberant illud
 tamen timore dimittunt: aut quia per difficul-
 tatem implere nequeunt: hi profecto in domino
 moriuntur. **¶** Et hoc idem intelligendum est de
 quilibet peccato mortali quod quis non propter deum
 dimittit: sed solum propter timorem hominum. **¶** Ubi
 gratia. Sicut quis non chozicans vel vesles
 potestas non portans: propterea quod per vel mitem
 vel aliquis propinquus eius nouiter de-
 functus est. **¶** Sed si hoc non esset: pro-
 pter deum non dimitteret sed omni-
 no faceret. **¶** Similiter qui concupisceret
 proximi sui: et hanc libenter sibi sub-
 traheret: si suspendium non timeret: ta-
 les semper stant in peccato mortali. **¶** Si au-
 tem quis ad actum procedit tunc semper
 est peccatum mortale: ut patet in sexto pre-
 cepto. **¶** Decimo committitur per do-
 num et munuscula: ut cum quis dat ali-
 cui aliquod donum vel clinodium ea
 intentione ut eam ad malam concupiscen-
 tiam et ad malum actum alliciat: talis
 sic dans siue sit per nouo anno siue alio
 tempore peccat mortaliter propter malam
 intentionem: imo mechanicus que pre-
 parat vel vendit tale clinodium illi que
 certitudinaliter scit sic velle abuti: reus
 erit illius peccati et peccat grauiter. **¶** In
 super nuncius qui est mediator illarum
 personarum scienter et portat tali per-
 sone tale donum scienter ad talem ma-
 lum finem consequendum: reus erit illius
 peccati et grauiter peccat.

¶ De filiabus luxurie.

¶ Equit dicit filiabus luxurie. **¶** Qua
 rum prima est cecitas mentis: in blind
 heit vel gemute. **¶** De qua sibi
 audine mentis dictum est. **¶** Quando au-
 tem est mortale vel veniale: **¶** Respon-
 dit Hermannus de schilditz quod si se-
 cundum genus suum non sit peccatum

mortale: cui mens sit quasi tabula rasa
 et ceca nascatur tunc ad finem luxurie or-
 dinatur: quod voluntarie submittitur usus rati-
 onis mortale est. **¶** In **Ps.** Super ceci-
 dit ignis: scilicet concupiscentie et non viderunt
 solem. **¶** Idem. **¶** Voluit intelligere cum bene
 ageret. **¶** Si tamen talis cecitas non ordinaretur
 ad finem rei illicite: vel si incideret ex qua-
 da naturali corporis indispositione non
 culpabili: non credo esse peccatum mortale.

¶ Secunda filia est precipitatio: id est imbe-
 trachitica des dodes vnde der helle
 vel sic verwegelickait: das ist so einer
 verwegelich louffet zu der sunden.
¶ Quia luxuriosi quicquid agunt hoc faciunt
 precipitanter et indeliberate. **¶** Contra quod
Proverb. iij. dicit. Oculi tui videant
 recta et palpebre tue precedant gressus
 tuos. **¶** Quando est veniale vel mortale: **¶** Respondit
Herm. d. schil. quod in tunc est peccatum in quo
 tunc voluntarie actum consilij pretermittit quod si
 in his que per necessitate salutis consideran-
 da occurrunt voluntarie se precipitat ut pi-
 culo suam salutem non proponat: mortaliter vi-
 detur peccare signantem quod ordinatur in finem
 luxurie: vel in quocumque alio finem pre-
 licitum. **¶** Sed si contingit ex indispositio-
 ne aliqua naturali: sicut aliquando naturali-
 ter sunt precipites: non sic est mortale.

¶ Tertia filia est inconsideratio: unde
 achttsamkait: die ynkuilche habet kain
 achttsamkait vff alles das da zu dun-
 oder zu lassen ist. **¶** In inconsideratio est
 quando aliquis recte iudicando defi-
 cit: ex hoc quod pretermit vel negligit attendere
 ea ex quibus rectum iudicium procedat: unde
 manifestum est quod inconsideratio est peccatum
¶ Nota quod est mortale vel veniale dicit
Herm. de schil. sicut dictum est ante de
 precipitatione et cecitate. **¶** Si affectata est
 ex intentione vel ad finem luxurie ordina-
 tur est peccatum mortale. **¶** Juxta illud **Da-**
niel. xij. Auertit seculum suum ut non recor-

daret iudiciorum iustorum. **¶** Veniale tamen
 peccatum potest esse quod non ordinatur ad finem ma-
 lum: vel quod sine peccato quod evenit ex natu-
 rali defectu: vel ex indispositione corpo-
 ris inculpabili. **¶** Quarta filia est in-
 constantia: id est vnstetikeit: das man fellet
 ymermer vō einem in das ander. **¶** Et
 sicut deo placet stabilitas in bono: sic in
 stabilitas multum displicet deo. **¶** Quinta
 filia est amor sui. **¶** Pro quo nota quod
 amor inordinatus ad seipsum homi-
 nem excedat. **¶** Unde **Greg.** Vehementer
 claudit oculos amor puatus: et quod
 fit ut quod male agimus graue non est
 manus. **¶** Quomodo autem est peccatum mor-
 tale amor puatus: **¶** Respondit **Her-**
man. de schil. quod amor sui secundum genus suum
 non habet rationem peccati mortalis
¶ Si tamen amor sui crescat ad contem-
 ptum dei tunc indubitanter est pecca-
 tum mortale. **¶** Id ipsum dicendum est
 si amor inordinatus sui ipsius vergat
 in iniuriam proximi: quod tunc est pecca-
 tum mortale iuxta mensuram iniurie
 nisi iniuria esset minima. **¶** Sexta fi-
 lia est odium dei. **¶** Cum enim de ipsis
 subtrahit voluptatem et impedimentum
 prestat per infirmitatem vel alias: tunc
 odiunt deum. **¶** Queritur utrum deus
 odio possit aliquis habere: **¶** Respon-
 detur deo secundum beatum **Thomas.** **¶** Duplici-
 ter ab homine comprehendi et deside-
 rari potest. **¶** Uno modo secundum seipsos: scilicet
 licet per essentiam: deus autem per es-
 sentiam suam est ipsa bonitas: quam
 nullus potest odio habere. **¶** Quia de
 ratione boni est ut ametur. **¶** Et ideo im-
 possibile est quod aliquis videns deum per
 essentiam suam eum odio habeat. **¶** Alio
 modo secundum effectum eius: tunc sunt quidam
 effectus dei qui repugnant inor-
 dinate voluntati. **¶** Sicut inflictio pene
 et etiam cohibitio peccatorum per legem

diuinam que phibet ea q̄ repugnant voluntati deprauate p̄ peccatū. Quā tum ad p̄siderationē effectūū taliū ab aliquibz deus odio haberi p̄t. Sic illi in inferno odiūt deum: 7 etiam peccatores in mūdo. **Uñ** Apocal. Blasphē manerunt deū celi p̄re doloribz. Sed alios effectūbz etiā sic q̄ est dator oīm bonoz vitę 7 intelligentię. 7 sic considerando non odit. Nota q̄ quicunqz odit p̄nas: odit deū p̄narū actorem. Nam multi odiunt p̄nas: qui tñ eas patientē ferre deberent ex reuerentia diuinę iusticię. Aug. x. p̄fessionuz dicit. **Q** mala p̄nalialia q̄ deo tolerare iubet nō amare: est prozūpere in odium dei punientis. hoc est habere odio dei iusticiam. qd̄ est grauissimū pctm̄. **Gregori⁹.** **Q**uē est odisse iusticiā: q̄ nō fecisse. **S**eptima filia est amor mundi. pro quo sciēdū q̄ amare mūdū est multum periculōsū. **P**rimo qz charitatē dei extinguit. **J. Joh. ij.** Si quis diligit mūdū nō est charitas p̄ris in illo. **S**ecūdo quia sicut dilectio dei est fons omnium bonozū 7 virtutum. Ita dilectio mundi oīm vitiozū. **Uñ Gregori⁹.** **D**isce hō non diligere mūdū: vt diligas deum. auerte vt puertaris funde vt impleat. **T**ertio qz inimic⁹ dei cōstituit. **Uñ Jaco. iij.** Amicitia huius mundi inimica deo est. **Q**uarto qz seruū diaboli facit. **Apl̄s ad Gala. j.** Si mundo placeres huus christi non essem. **Uñ Matth. vj.** Nemo p̄t duobz dñis seruire. **Uñ etiā Chryso.** sup̄ Matth. **D** q̄s miserim⁹ est mūd⁹: 7 miseri qui eum sequūtur: semp̄ enim homines mūdi opa excluderūt a vita. **N**ota si amor mūdi in tātū excreseat in homine q̄ p̄ponatur amorī dei vel vitę eterne: vel si redundat ī iniuriā q̄ tollit charitatem proximi: est peccatū

mortale. **S**i tñ cūtra hōs limites sistat potest esse veniale. **O**ctaua filia est stulticia. **H**oc est si quis exp̄mere valz scz illud gaudiū sempicnū 7 hereditatem celestē ptēnere 7 p̄ nihilo reputare: 7 plus delectari in ceno luxurie: q̄ ī deo 7 in omnibz bonis 7 gaudijs spūalibus 7 celestibus.

Luxuria pallat se tripliciter.

Luxuria pallat se s̄ triplici specie virtutuz. **P**rimo occultat se sub specie affabilitatē et benivolentię. 7 hoc apparet in illis qui alijs se nimis affabiles exhibent. **S**ūt enim quidā qui ad hoc student vt omnibus se affabiles 7 gratiosos exhibeant 7 omnibus placere desiderāt. 7 sic frequenter occultat se viscus voluptatis. **E**t illa cogitatio est multa piculosa qz s̄ ipsa puritas virtutis 7 sinceritas diuini amoris frequēter inficitur per occultatum amorem carnis. **R**emedium p̄tra hanc volūtātē est q̄ hō diligenter consideret mentē suā 7 discutiāt vtrū sub specie affabilitatis 7 amicitię quam exercet aliqua p̄cupiscētia vel inclinatio puati amoris latenter se abscondat. **E**t si q̄s talium deprehendit securius tunc erit q̄ se potius exhibeat singularem 7 maturū q̄ q̄ p̄ suam affabilitatē malā inclinationē in seipso suscitēt vel alijs ipsam p̄curet. **E**t etiā optimū remedium est ad idem q̄ hō mo tanta magnanimitate 7 tanta cordis altitudine mentē pudiciā amplectatur: vt etiam dedignet se cuiunqz familiarit̄ exhibere: vt possit suę mentē puritas inquinari. **E**t h̄ magnanimitas i cordis s̄ blimitas nequa q̄s ab elatione: s̄ potius ab x̄tutis amore procedit. **S**ecūdo occultat se sub specie charitatē 7 amicitię. 7 hoc apparet ī his qui dicunt q̄ ideo singulari affectiōe

ad aliquas psonas inclinēt: vt exinde pfectū suę salutis magis q̄rant: 7 eorum directione in deū magis feruenter 7 sollicitē instant. Et isti multoties decipiunt. Quia in hoc casu s̄ ficta specie charitatē 7 salutē p̄xi viscus carnalis concupiscētē se occultat. Remedium p̄tra hoc est q̄ homo diligētē cōsideret quāta vtilitas illi psonę puenire possit p cuius pfectu singularē ad ipsam effectiōnē gerit. Consideret si illa persona sua directiōe 7 studio indigeat. Nā si hō seipsum aut aliā psonā a deo mollem cognoscat: q̄ notabiliter timeat q̄ ex ei⁹ studio sibi vel illi mētē occupatio vel noxiā amoris inclinatio pueniat: tutius est hōi q̄ se ab omnib⁹ illis actib⁹ restringat ex quib⁹ posset sibi vel aliq̄d noxiū puenire. Nā etiā Greg⁹. Quotiescūq̄ q̄s p gestus p caces 7 leues diuinū amorem in corde p̄xi dimittit: toties in mētē sua se ipsū spūali⁹ occidit. Si autē q̄s scire voluerit an ex suo amore cor psonę alterius occupet: ex hoc cognoscat si illa psona asserat q̄ amor tu⁹ in corde suo lupmum locū teneat. Vel si familiaritātē tuā cum alia psona moleste ferat: h̄ enī sunt certa signa noxię peruersę dilectionis. Tertio occultat se sub specie sanctitatē 7 beneficētię. Et h̄ apparet in illis qui dicūt q̄ ad hanc psonā vel ad illā magis inclinātur ratione sanctitatē 7 castitatē 7 virtuositatē in ea relucēt: asserentes q̄ ob h̄ familiaritātē eius frequentēt: vt tonis exēplis ei⁹ edificent. Et isti plerūq̄ decipiunt vt dicit Aug⁹. Nec eo min⁹ s̄ mingenti mendēsunt q̄ religiosę sunt: q̄ quanto religiosiores tāto cit⁹ alliciunt. Et plerūq̄ s̄ specie s̄ctitatē latet viscus libidinis. Sciēdū q̄ qñ aliq̄ psona de uota desiderat h̄c p̄uata colloq̄a: 7 cō-

uent⁹ familiares: tūc ille amor familiaris sepe generat carnalē. Et h̄ ptingit ī virū pfectū: put dicit s̄ct⁹ Aug⁹. in li. de singularitate clericorū. Crede m̄ exp̄tus loq̄r. ex femina 7 familiaritate multos cedros cecidisse cognoui. d̄ quoz lapsu non min⁹ suspicabar q̄ Hieronymi vel Ambrosij. Et trat⁹ Amb. dicit. Perfectos q̄sq̄ viros nisi p mulieres diabol⁹ impugnare psuevit. Remedium p̄tra h̄c occultationē psistit in h̄ q̄ hō virilitatē illos act⁹ q̄s alicui psonę p sua sanctitate impedit: nō psonę ppter cōplacētā. s̄ dei amore exerceat sine magna mora 7 lōgo p̄iuctu feminarū. Amb. Si pudicitia q̄ris sciam quā videri bñ puerlante: mētē diligētē corpali frequentia. Quia nec es dauid sanctior: nec salomōe sapientior: nec samsonē fortior. Memeto semp q̄ paradisi colonū de passione sua mulier eiecit.

Contra illos qui dicunt se nō posse caste viuere,

Sequit̄ reprehensio illoz q̄ dicūt se non posse p̄tinere a fornicatione. N̄ s̄ sit falsum p̄. Primo p̄ h̄: quia diuersa testimonia sacre scripturę h̄ reprobāt. Et p̄mo illud Gen. iij. qd̄ dixit dñs ad cayn loquēs de pctō. Subit⁹ te erit appetit⁹ tuus: 7 tu dñaberis illi. Quasi mendaci⁹ dñs iponit q̄ dicūt se nō posse p̄tinere: cū tñ hō dñat appetitui cuiuslibet peccati: sic q̄ possit inclinationi huic resistere. Item Job. vj. An poterit q̄s gustare qd̄ gustatū affert mortē. In xitate q̄ h̄iet pfectaz fidē. cogisceret q̄ delectatio fornicationis est venenata: ergo merito vitanda. Rōne si apponeret alicui cib⁹ amarissimus vel venenatus ipse statim diceret nō possū aliq̄ mō comedere. Voluptas h̄o fornicatiōis est

matrimoniu[m] est venenata. imo etiam morte amarioꝝ. qꝛ h[ab]et morte sp[irit]uali. id e[st] culpe hominē inficit. in futuro aute[m] interficiet ho[m]inem morte e[tern]a tā corp[or]is q[ua]m ani[m]e. **I**te[m] probat p[er] illud **Ecc[lesiasticus]. xv.** Apposui tibi aquā et ignē ad q[uo]d volueris porrigere manū. **E**t post. **A**n ho[m]inem mors et vita bonū et malū. q[uo]d placuerit dabit illi. **I**te[m] p[ro]bat p[er] illud ap[osto]li. **F**idelis est deus qui non p[er]mittit nos temptari sup[er] illud q[uo]d possum[us]. **S**ecundo ideo cauere debet q[ui]s ne p[er]tinacit[er] dicat se non posse p[er]tinere. quia p[er] hoc reddidit se inferiorem bruti a[n]i[m]alib[us]. q[ui] min[us] habet libertatem animi et voluntatē q[ua]m bruta a[n]i[m]alia. cū t[ame]n dignitas illa data sit homini p[er] cetera a[n]i[m]alib[us] q[ui] liberu[m] arbitriu[m] habet. **D**isc[er]n[er]is eni[m] temperat se ab esca si hamū videt. **E**t quis a g[ra]no frumenti si laqueū videt. **E**t miser ho[m]o. mo timore mortis e[tern]e non vult se tēperare ab illicitis voluptatib[us] ipsi[us] luxurie. **T**ertio ideo quia talis incurrit maledictionē omnipotentis qui dicit se non posse continere. cū t[ame]n deus nullū impossibile p[re]cepit ho[m]i[n]i. **A**n Hierony. **M**aledictus qui dicit deū p[re]cepisse impossibile. **Q**uarto ideo quia tales sunt blasphem[er]i. eo q[uo]d imponūt deo id q[uo]d ei non p[ro]uenit. et insup[er] q[uo]d est p[ro]tra eius diuinā reuerentiam. **H**oc patet quia imponūt deo ignorantia[m]. quasi non sciisset graua[m] onerū et infirmitatem ho[m]i[n]is. qui t[ame]n est e[tern]a sapiētia et omnia nouit. **I**tem imponūt ei iniusticiam. eo q[uo]d homini p[re]cepit q[uo]d implere non possit. quasi iniuste in hoc cū ho[m]ine egerit. **C**ōtra q[uo]d dicit **P[ro]p[ter]ter.** **I**ustus d[omi]n[us] in omnib[us] vijs suis. et sanct[us] in omnib[us] operibus suis. **I**tem p[er] hoc imponunt ei impietatē et crudelitātē ex eo q[uo]d crudeliter egerit in hoc q[uo]d ho[m]i[n]i on[er]abile imposuerit. **C**ōtra q[uo]d dicit

P[ro]p[ter]ter. Mansuetus d[omi]n[us]. **E**t ipse p[ro] se dicit in euangelio. **D**iscite a me q[ui]a mitis sum et humilis corde. **Q**uinto ideo quia talis loquit[ur] p[ro]tra fidē et x[rist]itatem qui dicit se non posse p[er]tinere viuere. **E**t s[ecundu]m **A**ng[ustinu]m. p[ro]t[er] queri de illo q[ui] dicit se non posse p[er]tinere. v[er]u[m] intelligat q[uo]d nō p[ro]t[er] p[er]tinere se suis virib[us] sine dei auxilio aut si intelligat q[uo]d etiā adiu[ua]ta deo nō possit. **S**i p[ri]mo modo hoc planu[m] et veru[m] est q[uo]d sine adiutorio nihil possum[us]. **U**nde **ch[ri]stus** dicit in euangelio. v[er]u[m] habetur **Ioh[ann]es. xv.** Sine me nihil potestis facere. **N**on dixit parū facere. sed nihil omnino. **A**n etiā **A**p[osto]l[us]. ij. **Cor.** ij. **N**ō sum[us] sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. **A**n etiā **A**ng[ustinus]. **D**ñe sine te nihil sunt omnes conatus nostri. **A**n etiā **Sap[ientia]. viij.** **S**ciui q[uo]d aliter non possum[us] esse p[er]tinēs nisi deus det. **S**ed t[ame]n deus semp[er] paratus est dare gratiā et adiuuare ho[m]i[n]es in hijs q[ui] sunt ad salutē si solūmodo homo esset paratus recipere grā[m] et adiuuamen diuinū. **S**i s[ecundu]mo mō tunc manifestissime falsū est. q[ui]a etiā sapit heresim q[uo]d quis audet dicere q[uo]d etiā cū adiutorio dei non possit p[er]tinere viuere. **Q**uia talis loquit[ur] p[ro]tra p[ri]mū articulu[m] fidei vbi dicimus. **C**redo in deū pa[tr]em. **E**t potest q[ui] a tali an posset aliquāto tēpore p[er]tinere. q[uo]d si dixerit se p[er] mensem vel vltra posse (verbi gratia. v[er]u[m] i[n] quadagesima in qua etiā q[ui]q[ue] pessimi ho[m]i[n]es abstinent) tūc ostendendū ei q[uo]d potius sperare d[ebet] q[uo]d sequenti mēse p[er]tineat q[ua]m in isto. cum deus paratior est ad iuuandum eum post q[ua]m p[er] menses amorem eius p[er]tinuit q[ua]m ante. si tantū ex corde eius auxilium instant[er] petierit. **I**tem q[ui]m[od]o a tali q[ui]s cogit eū. v[er]u[m] a diabolo cogatur vel a muliere vel a carne. non a diabolo. **U**nde **B[ea]tus Gregorius.** **D**ebilis e[st] ho[m]i[n]i

his qui neminez vincit nisi volentem
Ita est debilitat⁹ et omi potestate sua
privatus p passionē z mortem chrisi
Unde Aug⁹ sup psal⁹ Diabolus ple
runqz vult nocere z nō potest: quia po
testas eius est sub potestate dei. Nam
si tantū posset nocere diabolus quātū
vellet: aliquis iustozū non remaneret
Idem in sermone. Non enī diabolus
cogendo sed suadēdo nocet. nec extor
quit a nobis cōsensum: sed perit. Dat
quidem ille cōsiliz sed deo auxiliāte
nostrum est vl eligere vl repudiare qd
suggerit. Unde etiam Chrysost⁹ sup
Matth. Diabolus enī suggere potest:
cogere te nō potest. Idem nō cogitur
a muliere: qz mascul⁹ naturalit fortior
est qz mulier. Item nō a carne: qz deus
redit dominū hōi sup carnē suā. Un
Gen. iij. dixit ad mulierē q̄ tenet figu
rā carnis. Sub viri potestate erit: z ipse
dn̄a bit tui. Qz aut hēat dominū quis
super carnem suā qz bene possit abstinere
a fornicatione si vellet. Hoc p̄t qz
si talis haberet tantā volūtate p̄tinen
di: quantū hz vinū suū in vase suo cu
stodiendi de facili p̄tineret. Et si cū tā
ta diligentia obstrueret sensus corpis
cum sentit se per occasionē tēptari car
naliter cum quāta diligentia obstruit
foramen valis repleti vino cum sentit
vinum exire vel stillare ex illo. Item p̄
ex hoc qz si cū incōtinētia deberet per
dere oia bona sua tēporalia: vt si sciret
se amissurū pedē vnū vel manū vl am
bos oculos: vel si sciret p̄paratū igneū
lectū in quo deberet cremari sicut brūf
Laurēt⁹ in craticula. oīno abstineret
z nunqz vsqz ad mortē aliquē actū lu
xurię scienter z voluntarie perpetrēt.

Remedia luxurię cōmunia.

Equit d̄ remedijs cōmunibz
cōtra omnē luxuriā: z sūt tria

qd sic probat. Cū luxuria sit ignis: ne
cessario erit triplex remediū contra eā
x̄bi gr̄a. Si olla q̄ circa ignē a deo bul
lit: z ne effundat qz in ea p̄tinet aliqd
horū triū fieri p̄suevit: vl aqua frigida
olle infundit: vel de lignis s̄trahitur
vel olla ab igne elongat. Primi enī
remediū est qz si quis videt se tēptari:
tunc aqua infundēda est: i. tribulatio
q̄cunqz: vel vt recipiat a se vel ab alio
bonā disciplinā: vel puniat se alias. s̄
trahendo per crines. Vel si nō vult si
bi adhibere tribulatiōes in p̄senti: sal
tem adhibeat sibi ipsius tribulationis
memoriā: vt cogitet de p̄nis q̄ debent
tur peccato luxurię. Un exemplum de
his iam dicti. Legitur qz quidā tēpta
tus a luxuria dixit si hoc egero. eternū
ignē merebor. ergo pbare volo vtruz
possim sustinere: z sic cōbussit sibi digi
tos: z sic cōpescuit in se luxuriā. Exem
plū etiā de beato Bern. qui p̄ ardo
rem luxurię in spinas piccit se: z vul
neravit corp⁹ suū z sic per vulnera car
nis extinxit ardorē libidinis. Itē legit
de beato Benedicto qz semel immersit
se in gelidā aquaz p̄pter vehementē tē
ptationēz carnis. Secundū reme
diū est vt quis s̄trahat de cibo z potu
Secūm enī ligna siluę exardescit ignis
Et p̄cipue d̄ illis generibz cibozū z po
tuzū q̄ incitant ad luxuriā: vt sunt for
tia vina z cibi acuti saporis. Ista enī
sunt quasi facule ardentes ad incēdē
dum luxuriā. Unde Bern. Piper z
ginciber ciminū z saluia z multe speci
es hmōi salsamentoꝝ palatū quidem
delectant: s̄ accendūt luxuriā. Unde
Hiero: Inter epulas difficile seruat
pudicia: z nitēs cutis sordidā osten
dit aiām. Ex q̄ patet qz sicut iste eēt de
ridend⁹ qui faculis ardētibz domū suā
am incēdēs diceret qz cōbussio ei⁹ sibi

displiceret: sic deridendi sunt qui dicunt se velle continere quando cum talibus cibis et potibus domos suas. id est corpora sua incendunt igne libidinis et concupiscentie. Unde Ambrosius. Denique a nobis edendi mensura seruetur. ne totius corporis latex generetur. Unde etiam Chrysostomus. Per ieiunium cessatur pugna adversus animam. Unde etiam Hugo de sancto victore. Parca enim vita occidit vitia. libidinem extinguit. virtutem nutrit. animum roborat. mentem ad celestia elevat. Quamvis subtractio cibi et potus extinguat luxuriam per tale patet exemplum. Erat quidam adolescens qui ex intuitu illicito in concupiscentiam carnis vehementer contra honestam et pulchram mulierem accensus est: et ipsa repulit eum sepius. et ipse dixit. Si non adimpleret voluntatem suam oporteret eum mori. Tunc ipsa assignavit ei diem et locum et horam qua deberet venire ad eam. Cum autem venit tunc ipsa dixit. Voluntas tua non implebitur nisi consenseris mihi in unica petitione. et ipse libenter consensit. Tunc ipsa inclusit eum in una camera per triiduum sine cibo et potu. et quarta die preparavit locum unum cum mensa que fuit plena cum bonis ferculis et cibariis. similiter et potum bonum. Et ex opposito preparavit lectum pulchrum. et dixit invenit. En optionem tibi do. an vis comedere et bibere. vel voluntatem tuam mecum adimplere: et voluntate tua pacta converso te includam. et iam non gustab quicquam in comedendo et bibendo. Tunc invenis respondit. Ego iam ita fatigatus et attenuatus sum cum fame et siti que ignis concupiscentie totus refriguit. et iam nullam concupiscentiam erga te habeo: sed me delectat comedere et bibere magis quam quicquam

aliud facere. Et ipsa ei. Donec cur dixeris que opteret te mori: nisi ego tibi presentire. Gade. et amplius quam sic accensus es. tunc straxe tibi de cibo et potu. et sic facillime concupiscentiam carnis tue superabis. Tertium remedium est que homo elonget se ab igne luxurie: et a presentia mulierum. Et hoc docet Apostolus. I. Cor. vi. Fugite fornicationem. Super que christo dicit Ambrosius. Cum alijs nempe viris potest spectari profectus: hanc autem fugite ne appropinetis. que non potest alter vinci melius. Ad idem monemur exemplo. Ioseph Gen. xix. Qui cum domina sua diceret dormi mecum. ipse relicto in manu eius pallio fugit. et egressus est foras. Quare autem fugiendus sit: respondeo. Primo que homo est sicut fenem aridum. Unde propheta. Omnis caro fenem. Item homo est sicut stipula. Unde Job. xii. Et stipula sicca persequeretur. nulla autem securitas est stipule vel fenem arido circa ignem. igitur merito fugiendus est. Quia luxuria est peccatum valde in mundum. que non est securum luctari cum peccato isto. vix enim potest esse que homo non inquam. Ecci. xii. Qui tetigerit picem inquamabit ab ea. Sed dicitur que stipula se non esse. imo quasi ferrum et ideo non oporteret ei timere mulierum familiaritatem. Respondeo que etiam ipsum ferrum ignis immutat ut quasi igneam formam inducit. Sic ignis luxurie etiam homines ferreos immutat in malum. Hieronymus. Ferreas mentes libido comat. Et etiam patet que ex duobus lapidibus si invicem colliduntur: exit ignis. Sic ex familiaritate duarum personarum que que si lapidee videntur: exit quandoque ignis luxurie. Item si murus lapideus a candela iuxta se posita non comburatur: tamen denigratur: sic licet que homo quandoque non cadat ex familiaritate mulierum in peccatum actuale: tamen frequenter

De operibus misericordie xx

tius aliquantulum inquinatur ad minus per cogitationes et delectationes malas. Unde Hieronymus. Crede mihi non potest cum dño toto corde habitare: que feminarum actibus copulatur. Quæ autem cohabitatio et familiaris conuersatio mulierum multum est occasio ruine patet per tale exemplum. Legitur in vitis patrum. Senex quidam erat qui cum incurrisset egritudinem magnam seruebant ei fratres. Et videns senex quod fratres occuparentur cum eo dixit. Eadem in egyptum ut non impediam fratres istos. Et dixit ei abbas moyses. non vades quia fornicationem incursumus es. Ille autem contristatus dicebat. Mortuum est corpus meum et tu mihi ista dicis. Surgens ergo abiit in egyptum. Quod cum audissent homines circumquaque habitantes offerebant ei multa. Venit etiam ad eum virgo quedam fidelis volens obsequium suum seni infirmo dependere. Et post aliquantum temporis cum paululum de egritudine qua tenebatur melius habuisset incurrit in eam. Et illa concepit. Interrogata autem a vicinis loci illius unde concepit. Illa respondit de sene hoc. Illi autem non credebant. Senex vero dicebat. ego hoc feci sed custodite infantem quem peperit. Quæ cum genuisset puerum et ablactatus fuisset: tulit senex infantem in humeris suis. Et die qua erat festiuitas in schyti occurrit ibi et intrauit ecclesiam coram multitudine fratrum. Illi autem videntes eum fleuerunt. Qui dixit fratribus. Videte infantem hunc. filius est inobedientie. Cauete ergo vos o fratres a consortiis mulierum eo quod in senectute hoc feci. et orate pro me. Et pergens ad cellam suam ad initium primæ conuersionis reuersus est. Unde Bern. Cum femina se-

per esse et feminam non cognoscere: nonne plus est quam mortuum suscitare: quod minus est non potest: nec quod maius est. Unde Hieronymus. Si pudicicam seruare queris: feminam quam bene videris puerasantem mente dilige: non corporali presentia. Unde Gregorius scribit in registro. Quod beatus Augustinus. nec cum sorore habitare pensit.

Incipit tractatus de sex operibus misericordie. Et primo de corporalibus.

Opera misericordie corporalia sunt sex. **P**rimum est cibare esurientem. **U**n. Elai. lviij. Frange esurienti panem tuum. **S**ecundum est potum dare sitienti. **M**atth. x. Qui potum dederit uni ex minimis meis calicem aque frigide: non perdet mercedem suam. **S**unt quidam a deo duri et immisericores qui potius dant porcis et canibus quam pauperibus: quia plures diuites melius pascunt suos canes quam pauperes. si preparando canibus offam vel dando eis carnes de quibus pauperes possent reficere de quibus omnibus tales diuites districtam reddituri sunt rationem. **I**nsuper aliqui tam auari et tenaces sunt quod potius id quod remanet permittunt putrefieri quam ex nimia parcitate: quam quod pauperibus erogarent. **U**nde dominus de maximo prouiso quod faciet sanctis suis repellat eos cum confusione magna nihil eis dando. quod hic de mensa sua nihil ei dederunt. ut patet in diuite epulone et pauere lacaro. **L**uce. xvi. **U**nde etiam Gregorius. Dei misericordiam non potest promereri: qui hic misericors non fuerit. **U**nde Beda super epistolam Jacobi. Sine mi-